

Lokale forhandlinger på B-delsnivå med virkning 1. juli

Det skal gjennomføres lokale forhandlinger i helseforetakene/Lovisenberg de nærmeste ukene med avslutning 15. juni kl. 1500. I dette tariffnotatet vil vi berøre en del forhold i tilknytning til de lokale forhandlingene.

Økonomi

Deltas hovedkrav i hovedoppgjøret var at medlemmene skulle opprettholde sin kjøpekraft i 2016. Dette mente vi at vi best fikk til ved å avtale et relativt stort kronetillegg til alle og samtidig heve minstelønnsatsene.

Resultatet ble at alle, inkludert unormerte stillinger og ledere, fikk 9000 kroner fra 1. juli 2016. Minstelønnsatsene ble økt med det generelle tillegget for alle med 0, 4 og 8 års ansiennitet i stillingsgruppe 1, 2 og 3. For de med 10 års ansiennitet i stillingsgruppe 2 og 3 ble minstelønnen hevet med 14 000 kroner. For medlemmer i stillingsgruppe 4 og 5 ble minstelønnen hevet mellom 9000 og 21000 kroner avhengig av hvilket ansiennitetstrinn man befinner seg på.

Det sentrale oppgjøret har en kostand på 1,95% på årsbasis, inkludert overheng og glidning. Det ble ikke avsatt en egen pott til lokale forhandlinger, men det forutsettes at det skal være «frie» lokale forhandlinger. Det har imidlertid vært en forutsetning inn i årets tariffoppgjør at den økonomiske rammen fra «Frontfaget» (Industrioverenskomsten mellom NHO-LO/YS) er veiledende for de etterfølgende oppgjør. Partene i «Frontfaget» har lagt til grunn at lønnsveksten i 2016 vil bli på 2,4%. Vi antar at Spekter i sin rådgivning overfor helseforetakene/Lovisenberg ber om at de forholder seg til denne rammestørrelsen.

Legger vi til grunn den veiledende rammen på 2,4%, og trekker ut 1,95% som er brukt sentralt, står vi igjen med 0,45% på årsbasis til lokal disposisjon. Med virkningstidspunkt 1. juli 2016 betyr det at man disponer 0,9%. Deltas anbefaling overfor tillitsvalgte er at det kreves at de nasjonale tallene skal legges til grunn i forbindelse med beregningene. Vi er imidlertid kjent med at Spekter i sin rådgivning overfor helseforetakene/Lovisenberg har sagt at det er åpning for å beregne overheng/glidning lokalt. Delta har i ettertid tatt dette opp med Spekter, men de opprettholder sitt tidligere gitte råd.

For ytterligere informasjon om kostnadsberegningene vises det til et eget vedlegg som omhandler dette temaet.

Prioriteringer av krav

Partene sentralt har ikke avtalt føringer i tilknytning de lokale forhandlingene. Et velkjent ordtak sier at «*det er den som har skoen på som vet hvor den trykker*». Det betyr at lokale prioriteringer i utgangspunktet må styres av lokale behov.

Vi vil likevel minne tillitsvalgte på at vi gikk inn i dette hovedoppgjøret med krav om at kompetanse på alle utdanningsnivåer skal lønne seg. Vi krevde blant annet at det må innføres et lønnsmessig skille mellom fagarbeider og fagarbeider med autorisasjon. Med det viser partene at de anerkjenner det ansvar som følger med autorisasjonen for viktige personellgrupper etter helsepersonell loven.

I tillegg krevde vi at det må gis lønnsmessig uttelling for fagarbeider med tilleggsutdanning samt fagarbeider med autorisasjon og tilleggsutdanning. Vi krevde at fagarbeidere med 1 års relevant fagskoleutdanning/60 fagskolepoeng eller 1 års relevant høyskoleutdanning/60 studiepoeng skulle få lønnsmessig uttelling. I KS-oppgjøret ble dette kravet innfridd, men med virkning 1. august 2017.

Det kan være greit å være kjent med at partene i protokollen fra A2-forhandlingene, under VIII Kompetanse er enige om at kompetansetillegg som tidligere er gitt, eller som senere gis, skal komme i tillegg til sentralt avtalt minstelønn og senere minstelønnsendringer.

Det vil som sagt være lokale forhold og lokale behov som i stor grad må styre prioriteringene. Trenger tillitsvalgte hjelp i prioriteringsfasen så vil ansatte på regionkontorene kunne være gode sparringspartnere.

Frister

- Fristen for å be om bistand hos de sentrale parter er 8. juni kl. 1500.
    - Det er regionkontoret som varsles og som yter formell bistand på vegne av Delta. Regionkontoret vil også yte uformell bistand i form av rådgivning underveis i forhandlingene. Erfaringene fra tidligere års lokale forhandlinger er at den uformelle bistanden er viktig for å få løst opp i aktuelle problemstillinger som kan oppstå underveis.
  - Fristen for avslutning av de lokale forhandlingene er avtalt til 15. juni, kl. 1500.
    - Delta har behov for å være tydelige på at de lokale parter skal ha fordelt lønnsmidlene innenfor denne fristen. Dersom arbeidsgiversiden presser på for å få fordele alle eller deler av lønnsmidlene etter fristen, skal man be om bistand, ref. frist 8. juni kl. 1500. Å akseptere fordeling etter fristen betyr at vi gir fra oss streikeretten på oppgjøret. Her brukes begrepet fordeling og ikke forhandling, da arbeidsgiver i prinsippet har styringsretten etter 21. juni 2016. Fordelingen etter denne fristen skjer således under fredsplikt. Uansett om man skulle bli enige i protokollen om at det skal forhandles, så vil det ved uenighet være arbeidsgivers
-

siste tilbud som gjelder. Det vil verken være mulig å be om bistand eller tviste på resultatene.

- Avsluttende sentrale forhandlinger avholdes 21. juni.
  - Dersom det er gjennomført formell bistand mellom de sentrale parter og det lokale oppgjøret har endt i brudd, så skal de utestående spørsmål forsøkes løst i de avsluttende sentrale forhandlinger mellom Spekter og YS Spekter. I de avsluttende forhandlingene lukkes forhandlingene i område 10 helseforetak og område 4 Lovisenberg. Ved enighet går hele oppgjøret (A+A1+A2+B) ut til uravstemning blant medlemmene. Ved uenighet går oppgjøret til mekling.

Sjekkliste lokale forhandlinger

Delta har laget en veiledende sjekkliste i tilknytning til de lokale forhandlingene. Her kan det være nyttige tips som kan komme til nytte i forberedelses-, gjennomførings- og etterarbeidsfasen. Sjekklisten ligger som vedlegg.

Beregning av kostnader ved B-forhandlingene 2016

Dette notatet er ment å være en hjelp til tillitsvalgte i helseforetakene ved beregning av krav og kostnader ved B-forhandlingene ved helseforetakene i 2016. Her er det en del ting å huske på:

Spesielt om overheng og glidning:

Sentralt er partene enige om at et overheng på 0,46 % inn i 2016 og at glidningen i 2015 var på 0,13 %. Dette er gjennomsnittstall, og ved noen helseforetak vil de faktiske tallene være høyere, ved noen helseforetak vil de være lavere.

Delta anbefaler at disse tallene også legges til grunn ved de lokale oppgjørene.

Spekter har i sin rådgivning til helseforetakene sagt at det er opp til det enkelte helseforetak om de vil bruke sentrale tall, eller om de selv beregner hva glidningen var i 2015 og hva som er overhenget inn i 2016.

Dersom helseforetaket velger å selv beregne glidning og overheng og tallene blir høyere enn det som er beregnet sentralt, må dere se grundig på disse tallene og vurdere om de skal aksepteres. Disse tallene kan være vanskelig å kontrollere. Ta kontakt med din kontaktperson i regionapparatet dersom du er i tvil. Vær spesielt oppmerksom på at tallene for glidning viser hva som var glidningen i 2015. Det er ikke gitt at glidningen i 2016 blir like høy som glidningen var i 2015. Hvis foretaket hadde høy glidning i 2015 bør helseforetaket kunne si noe om hvorfor og dere må diskutere om det er sannsynlig at glidningen blir høy også i 2016.

Det er bestemt at alle tillegg gitt i de lokale B-forhandlingene skal ha virkningstidspunkt 1.7.2016. Det betyr at tilleggene får virkning for 6 måneder. For eksempel vil en lønnsøkning på 12 000 kr gi en lønnsmessig effekt i 2016 på 6 000 kr. Dette må det tas hensyn til ved kostnadsberegningen. På neste side har vi laget en tabell med eksempel fra et helseforetak. Under tabellen finner du kommentarer og formler for utregningene.

Eksempel: Økonomisk ramme ved Beinbrudd HF.

Virkningstidspunkt for B-forhandlingene 1.7-2016

1	Deltas lønnsmasse, beregningsgrunnlag kr 137.000.000	Kroner i 2016	Kroner per år (tillegg i lønna)	Prosentvirkning 2016
2	Sentralt fastsatt overheng/glidning			0,59 %
3	Kostnad for Beinbrudd HF av sentralt avtalte tillegg 2016*	1.685.100		+ 1,23 %
4	= Forbrukt ramme før B-forhandlinger			= 1,82 %
5	Fordelt i B-forhandlingene virkning 1.7.2016	849.400 (0,62 %)	1.698.800 (1,24 %)	+ 0,62 %
6	= Kostnad lønnsoppgjøret 2016 Risk HF etter B-forhandlinger	2.534.500		= 2,44 %

*Inklusive oppjustering minstelønn 20års ansiennitet ufaglærte per 1.1.2016 fra kr 370 000 til kr 373 000. Tilleggene på minstelønnstabellen slår forskjellig ut i de forskjellige helseforetakene avhengig av hvordan Deltas medlemmer fordeler seg på stillingsgrupper og ansiennitetsstrinn.

Delta har 400 medlemmer ved Beinbrudd HF fordelt på 345 årsverk i fast stilling, og ønsker å prioritere 126 årsverk med fagarbeidere. Da kan vi innenfor rammen over gi dem en lønnsøkning på $\text{kr } 1.698.800 / 126 = 13.483$, som den velvillige arbeidsgiveren er med på å runder opp til 13.500.

Kommentarer til tabellen:

1. Deltas lønnsmasse regnes ut fra medlemmenes lønn. Stort sett skal alle lønns-elementer bortsett fra overtid tas med. Det er lønn før tilleggene gitt i sentrale forhandlinger i år som skal legges til grunn. Det vanlige er å bruke lønnen en gitt måned og multiplisere den med 12 slik at vi får årslønnen. I tillegg må man legge inn helgedagstilleggene. Disse fordeler seg ujevnt over året, så det er vanlig å bruke erfaringstall fra fjoråret oppjustert med lønnsveksten som var 2,81% i 2015. Lønnen beregnes for faste stillinger. Også ledere som ikke er omfattet av minstelønnstabellen skal inngå. Lærlinger holdes utenfor. Stillinger hvor stillingseier er sykemeldt eller i permisjon tas med.

På Beinbrudd HF brukte de månedslønnen fra april 2016. Da vi tok vekk lærlinger og vikarer sto vi igjen med 380 medlemmer som inngikk i beregningen og som til sammen utgjorde 345 årsverk. Det var veldig enkelt ved Beinbrudd HF, alle hadde samme lønn som inkludert alle aktuelle tillegg utgjorde 33.092 kr i april måned.

Lønnsmassen for Delta ved Beinbrudd HF ble $\text{kr } 33.092 \times 12 \times 345 = 137.000.000$ (ca).

2. Sentralt fastsatt overheng/glidning: Ved A2-forhandlingene i Spekter 12. mai 2016 var partene enige om at glidning (0,13%) og overheng (0,46 %) for helseforetakene i landet som helhet utgjør

0,59 %. Spekter anbefaler helseforetakene å selv beregne tall for overheng og glidning og legge de lokale tallene til grunn ved forhandlingene. Beinbrudd HF valgte likevel å legge tallene for landet som helhet til grunn.

3. Kostnad for Beinbrudd HF av sentralt avtalte tillegg 2016:

For landet som helhet: Kostnaden av det generelle tillegget og økningen i minstelønnen ble beregnet til 1,36 % for landet som helhet. I dette tallet ligger kostnaden for minstelønn 20 års ansiennitet for ufaglærte opp fra 370.000 til 373.000 per 1.1.2016 som er 0,1 %. Det generelle tillegget på kr 9.000 per 1. juli koster 1,03 %. Kostnaden for økningen av minstelønnsatsene utover kr 9.000 ble beregnet til 0,19 %. Det er også beregnet noe tilleggskostnader pga høyere utbetalinger av ubekvemstillegg (om lag 0,05 %). Til sammen utgjør dette 1,36 %.

Lokalt ved Beinbrudd HF har Delta ingen ufaglærte medlemmer med 20 års ansiennitet. Det er også mange av Deltas medlemmer som har tillegg utover minstelønnen. Den lokale utregningen viser derfor betydelig lavere kostnader enn gjennomsnittet for landet som helhet; 1,23 %.

4. Forbrukt ramme før lokale B-forhandlinger er et anslag for hvor mye oppgjøret har kostet ved HFet før det er avtalt lokale tillegg. Det er summen av **2.** og **3.** over.

5. Fordelt i B-forhandlingene med virkning 1.7.2016: Dette er kostnaden av tilleggene gitt i B-forhandlingene. Partene lokalt kan enten bli enige om en ramme for hvor mye som skal gis i tillegg først, og deretter forhandle fram tillegg til grupper og / eller enkeltpersoner innenfor denne rammen. Eller de kan gå rett inn i forhandlinger om tillegg til grupper / enkeltpersoner, bli enige om tilleggene, og deretter regne ut hva dette koster.

Ved Beinbrudd HF forhandlet Delta og HFet fram en ramme først. HF var villig til å strekke seg til en ramme på 0,62 % av lønnsmassen på årsbasis. Man regnet ut hvor mye dette utgjør i kroner:
 $137.000.000 \times 0,62 / 100 = 849.400$.

I følge protokollen fra A2-forhandlingene skal tilleggene gis med virkning fra 1. mai 2016. Det betyr at 849.400 kr skal fordeles på årets 6 siste måneder.

Per måned blir det da $849.400 \text{ kr} / 6 = 141.566,67 \text{ kr}$.

I forhandlingene ble det forhandlet om årslønn. For å finne årslønnsvirkningen må tilleggene per måned multipliseres med 12 måneder; $141.566,67 \text{ kr} \times 12 = 1.698.800 \text{ kr}$.

Lønnsnivået for Deltas medlemmer øker da i gjennomsnitt med 1,24 %:

$1.698.800 \text{ kr} / 137.000.000 \text{ kr} \times 100 = 1,24 \%$ (men siden nivåøkningen bare virker for 6 av årets 12 måneder gir det likevel bare en økning av årslønnen i 2016 på 0,62 %)

6. Kostnad lønnsoppgjøret 2016 for Beinbrudd HF etter B-forhandlinger: Dette er totalkostnaden av oppgjøret for Beinbrudd HF. Totalkostnaden fremkommer ved å legge sammen kostnaden fra det sentrale oppgjøret (**4. Forbrukt ramme før lokale B-forhandlinger**) og kostnaden fra B-forhandlingene (**5. Kostnad lønnsoppgjøret 2013 Beinbrudd HF etter B-forhandlinger**).

Forberedelse og gjennomføring av lokale forhandlinger i Spekter Helse

---

Forberedelse

For å få til gode forhandlinger og resultat, er det viktig med grundige forberedelser. Under er en oversikt over hva Delta anbefaler at gjøres i forkant av det første forhandlingsmøte.

Etablere forhandlingsutvalget

- Hvem skal sitte i utvalget? Tenk; kompetanse, erfaring, tilstrebe kontinuitet i hele prosessen
- Hvilke roller skal den enkelte i utvalget ha? (Forhandlingsleder, ansvar for kostnadsberegninger, skrive referat m.m.)

Retten til tjenestefri

Ifølge hovedavtalen har ansatte rett til tjenestefri (uten trekk i lønn) for å delta i forhandlinger, jfr. HA §26

Det er viktig å varsle arbeidsgiver om hvem som skal delta i forhandlingene i så god tid som mulig!

Dekning av reiseutgifter

Ifølge hovedavtalen § 51 har tillitsvalgte rett til dekning av kostgodtgjørelse og reiseutgifter ved møter som ledelsen innkaller til. Delta mener at lokale forhandlinger vil komme inn under denne bestemmelsen.

Medlemslister

Forhandlingsdelegasjonen må sørge for å ha oppdaterte medlemslister (medlemmer pr. 30.4 i forhandlingsåret) i god tid før forhandlingene starter. Medlemslisten danner grunnlaget for lønnsoversikten som tillitsvalgte har rett til å få utlevert av arbeidsgiver.

Lønnsopplysninger/statistikk

Arbeidsgiver skal i forkant av forhandlingene legge fram alle relevante lønnsopplysninger for Deltas medlemmer ved foretaket, samt all relevant statistikk for ansatte i foretaket. Jf. A-overenskomst kap. II, punkt 2. En oversikt over medlemmenes lønn er en forutsetning for å kunne beregne korrekt lønnsmasse, effekt av krav og faktiske kostander i de lokale forhandlingene.

Medlemsmøter/medlemsdialog

I forkant av forhandlingene bør det holdes medlemsmøter eller etablere andre arenaer for medlemsdialog. Det er viktig at forhandlingsutvalget har kontakt med medlemmene for å få råd om prioriteringer i forhandlingene.

Forberedende møte/møter med arbeidsgiver

Forhandlingsutvalget bør på et tidlig tidspunkt be om drøftingsmøte med arbeidsgiver. Formålet bør være å planlegge forhandlingene. Eksempler på tema som er naturlig å ta opp er: fremdrift, praktiske gjennomføring, sentrale føringer og prioriteringer.

Utforming av krav

Kravene bør som hovedregel bygge på:

- Føringer fra sentrale parter
- Føringer fra medlemmene
- Felles utfordringer og signaler arbeidsgiver har gitt i de forberedende møtene bør vurderes.

I tillegg er det viktig at forhandlingsutvalget har kostnadsberegnet kravene slik at vi har oversikt over at det er en viss realisme i kravene.

Det er også viktig at alle krav er skriftlige og er merket med dato/klokkeslett og nummer på krav

Gjennomføring av forhandlingene og informasjon om resultat m.m

Møtefasiliteter

Arbeidsgiver har ansvar for å legge til rette for gode møtefasiliteter, herunder tilfredsstillende møterom og kommunikasjonsutstyr/muligheter.

Dokumentasjon

Det skal skrives protokoll fra forhandlingene. Protokollen skal undertegnes av begge parter. Den anbefales at alle sidene i protokollen påføres forhandlingsleders initialer. Dersom det følger vedlegg med til protokollen, bør disse nevnes i protokollteksten.

Formidling av resultatet

Resultatet av forhandlingene er ikke offentlige før de avsluttende sentrale forhandlingene er gjennomført mellom YS Spekter og Spekter. Informasjon om resultatet av de lokale forhandlingene skal derfor ikke kunngjøres før resultatet er endelig vedtatt. Fristen for de avsluttende sentrale forhandlingene er satt til 21. juni.

Evaluerings

Det oppfordres om å gjennomføre et felles evalueringsmøte med arbeidsgiver for å kartlegge eventuelle forbedringspunkt i senere lokale forhandlinger. Det bør føres referat fra møte.